

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๒/๒๕๕๓

วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสุชุม เชิดชื่น สมาชิกวุฒิสภา ไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีคำร้องเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด กรณี นายสุชุม เชิดชื่น สมาชิกวุฒิสภา จงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า นายสุชุม เชิดชื่น ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ตามประกาศลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง พร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่งให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ ได้บัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ย่อมหมายความว่า สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับเดิม ย่อมสิ้นสภาพไปตามรัฐธรรมนูญ แต่ยังคงความเป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อไป จึงถือได้ว่าเป็นการดำรงตำแหน่งใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น ต้องถือว่าวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ อันเป็นวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นวันเริ่มต้นการเข้ารับตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภา ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แต่มิได้ยื่นเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนา

หลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมาต่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ การที่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เป็นการไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิสูจน์เจตนาของผู้ถูกร้อง ในกรณีไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมา รวมสามครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ มีหนังสือที่ ปพช. ๑๑๗๒ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้ชี้แจงข้อเท็จจริง

ครั้งที่ ๒ มีหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ครั้งที่ ๓ มีหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๑/๓๒๖๕ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ถูกร้องส่งเอกสารประกอบและแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขออนุญาตส่งเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินออกไปอีกเจ็ดวัน และต่อมาได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอยกเวลาส่งเอกสารดังกล่าวออกไปอีกประมาณสามสัปดาห์

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งแต่ไม่ได้ยื่นเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและให้ดำเนินการให้ถูกต้องรวมสามครั้ง แต่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ส่งหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ประเภทเงินประจำตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ประจำปีภาษี ๒๕๕๐ ปีภาษี ๒๕๕๑ และ ปีภาษี ๒๕๕๒ เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ และมีหนังสือลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๓ ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินและหนี้สินในขณะที่ยื่นแบบเป็นจำนวนมาก ทำให้ยากแก่การรวบรวมให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาอันจำกัดและในช่วงปี ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องถูกควบคุมตัว อยู่ในเรือนจำ มีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในคดีไปตรวจค้นและยึดเอกสารจากที่พักและที่ทำงานของผู้ถูกร้อง ไปเป็นจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการติดตามรวบรวมเอกสารให้ครบถ้วนสมบูรณ์ได้ เอกสารเกี่ยวกับ สัญญาเงินกู้บางรายการสูญหาย

พิเคราะห์แล้ว มีปัญหาว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตนต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือไม่ เห็นว่าผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕ และเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ย่อมจะต้องทราบว่ามีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ของตนต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยจะต้องยื่นภายในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ การยื่นบัญชีดังกล่าวจะต้องยื่น พร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้ง สำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาด้วย แต่ผู้ถูกร้องยื่นเพียงบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเท่านั้น ส่วนเอกสารประกอบรวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา ผู้ถูกร้องมิได้ยื่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องรวมสามครั้ง เพื่อให้ผู้ถูกร้องชี้แจงและขอให้ผู้ถูกร้องยื่นสำเนา เอกสารดังกล่าว แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ชี้แจงหรือยื่นสำเนาเอกสารดังกล่าวแต่อย่างใด โดยอ้างว่าได้รับหนังสือ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติฉบับสุดท้ายลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เท่านั้น และอ้างว่าเอกสารมีจำนวนมาก บางรายการสูญหาย ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นจริง ผู้ถูกร้อง ก็ชอบที่จะยื่นสำเนาเอกสารเท่าที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในรอบปีภาษีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ในวิสัยที่ผู้ถูกร้องสามารถไปขอคัดสำเนาจากกรมสรรพากรได้ แต่ผู้ถูกร้อง ก็หาได้ขวนขวายนำมายื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่อย่างใดไม่ พฤติการณ์ ของผู้ถูกร้องจึงถือได้ว่าจงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน รวมทั้ง สำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นายสุขุม เชิดชื่น สมาชิกวุฒิสภา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ ประกอบมาตรา ๒๕๕

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ